

HIGIENOS INSTITUTO
Sveikatos stiprinimo centro
Visuomenės sveikatos stiprinimo skyrius

**Valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms)
VSPF vykdymo veiklos vertinimo kriterijų reikšmių
planavimo analizė ir siūlymai dėl BP veiklų VK
reikšmių planavimo**

Aida Laukaitienė

2024 m. spalio 7 d.
Vilnius

Bazinių VSP paslaugų 2024 m. VK reikšmių planas

- Bazinių visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų 2024 m. plano projektas parengtas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. lapkričio 10 d. įsakymu Nr. V-1154 (TAR, 2014-11-19, Nr. 17170, suvestinė redakcija nuo 2023-03-25) patvirtinto *Valstybės biudžeto specialios tikslinės dotacijos, skiriamos savivaldybių biudžetams Sveikatos apsaugos ministerijos kuruojamoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti, planavimo, paskirstymo, naudojimo ir atsiskaitymo už ją tvarkos aprašo 8 punktu.*
- Parengtas 2024 m. BP planas buvo išanalizuotas ir pristatytas SVSB platformoje 2024 m. kovo 4 d.
- Savivaldybių valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymo bazinių visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimo 2024 m. planas (patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) visuomenės sveikatos funkcijų vykdymo priežiūros komisijos 2024 m. gegužės 7 d. protokolu Nr. LP-101)
- Skelbiamas LR SAM interneto svetainėje, nuoroda: [Veikla - Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija \(lrv.lt\)](http://veikla.sam.lt)

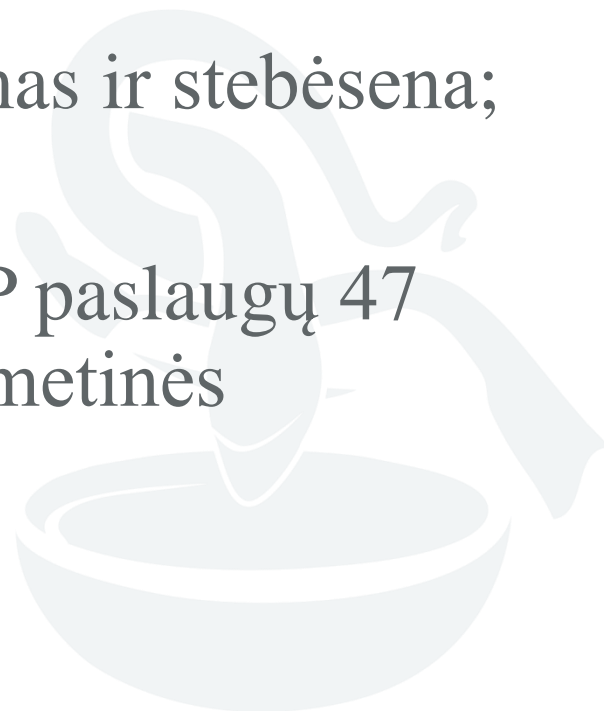

Bazinių VSP paslaugų 2024 m. plano struktūra

Planuojami kriterijai pagal 4 sritis:

1. Psichikos sveikatos stiprinimas;
2. Sveikos gyvensenos įgūdžių formavimas ir stiprinimas ugdymo įstaigose;
3. Visuomenės sveikatos stiprinimas ir stebėseną;
4. Kita.

Iš viso suplanuota 24 bazinių VSP paslaugų 47 vertinimo kriterijų pusmetinės ir metinės reikšmės.

Bazinių VSP paslaugų 2024 m. VK reikšmių planavimas PSS paslaugos

- Psichikos sveikatos stiprinimo paslaugos ir vetinimo kriterijai (1.1.1.1.- 1.1.8.1.) suplanuoti vadovaujantis SAM PS skyriaus parengtu Visuomenės psichikos sveikatos priežiūros paslaugų vertinimo rodiklių 2024 m. reikšmių nustatymo modeliu, nuoroda:
<https://sam.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/visuomenes-sveikatos-prieziura/visuomenes-sveikatos-prieziura-savivaldybese/veikla/>

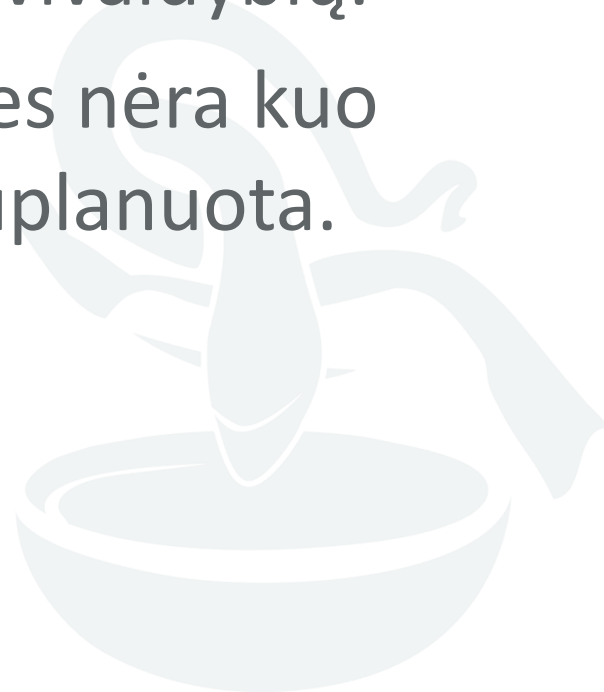
Bazinių VSP paslaugų 2024 m. VK reikšmių planavimo rekomendacijos

- Savivaldybės planuodamos valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymo 2024 m. veiklos prioritetų vertinimo kriterijų pusmetines ir metines reikšmes turėtų įvertinti savo savivaldybės gyventojų skaičių, gaunamos dotacijos dydį, planuojamų teikti paslaugų poreikį bei vadovautis proporcingumo ir tolygumo principais.
- Bazinių paslaugų veiklas planuoti visus metus **tolygiai**, atitinkamai numatant ir pusmečio reikšmes, kurios negali būti lygios nuliui.
- **Veiklas, kuriose planuojami grupiniai užsiėmimai, abu pusmečius** turėtų būti suplanuotas asmenų skaičius, ne mažesnis, nei planuojamas vienos ar dviejų grupių dydis. Pavyzdžiui, jei vienos grupės dydis siekia 20 asmenų, tai tokia reikšmė ir turėtų būti prilyginama minimaliai pusmečio reikšmei, o 40 asmenų – minimaliai metinei reikšmei. Esant didesniai atitinkamos paslaugos poreikiui, neapsiriboti minimaliomis reikšmėmis ir atitinkamai planuoti didesnes pusmetines ir metines reikšmes.
- 2023 m. šeimos gydytojams aktyviau pradėjus siūsti pacientus dalyvauti Sveikatos stiprinimo programoje, skirtoje širdies ir kraujagyslių ligų bei cukrinio diabeto profilaktikai, buvo nutarta atsisakyti minimalių rekomenduojamų reikšmių, dėl to, kad savivaldybės 2024 m. planuodamos baigusią šią programą asmenų ir užsiėmimų skaičių, atitinkamai įvertintų padidėjusį šios paslaugos poreikį ir planuotą atitinkamą šios paslaugos apimtį, neapsiribodamos minimaliomis reikšmėmis.

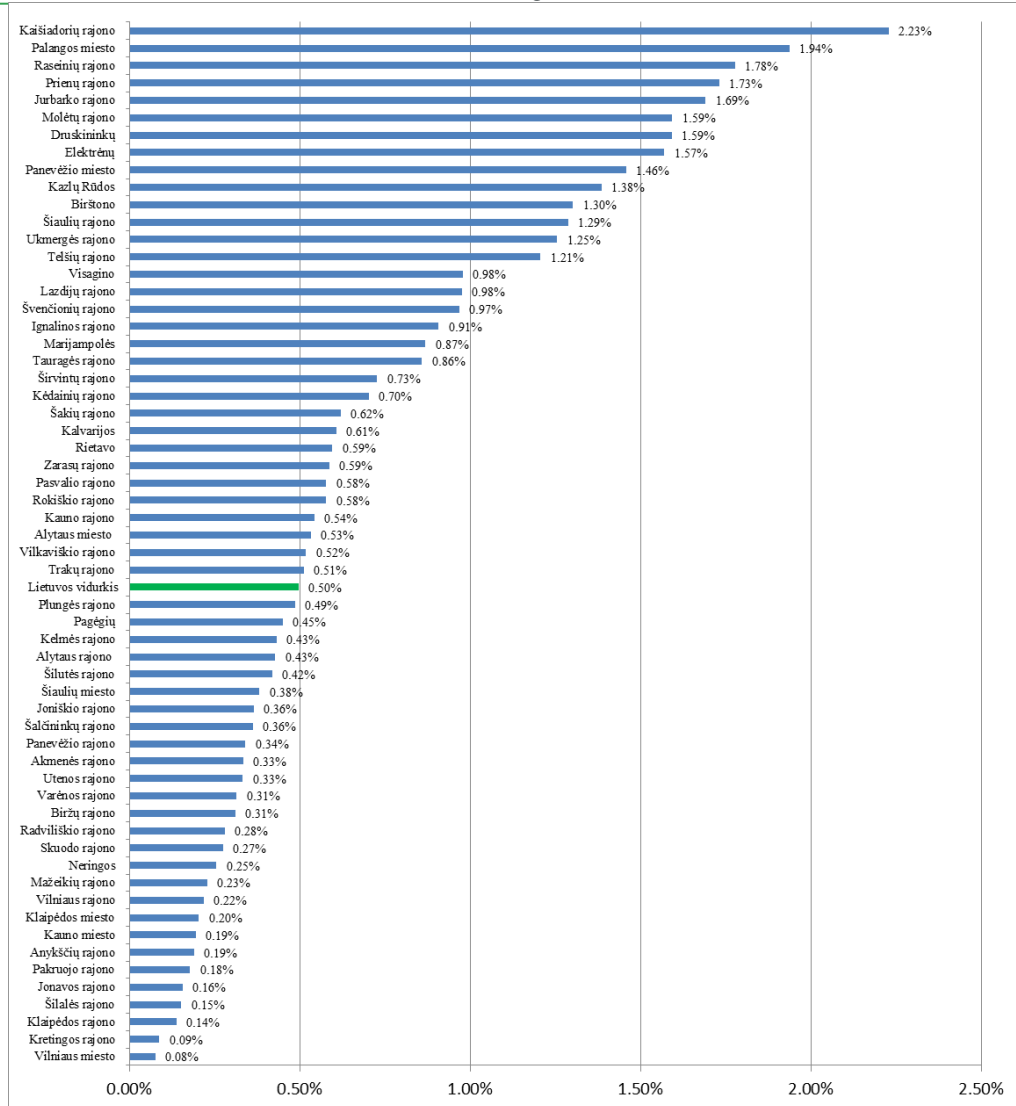

Bazinių VSP paslaugų VK reikšmių planavimo problematika

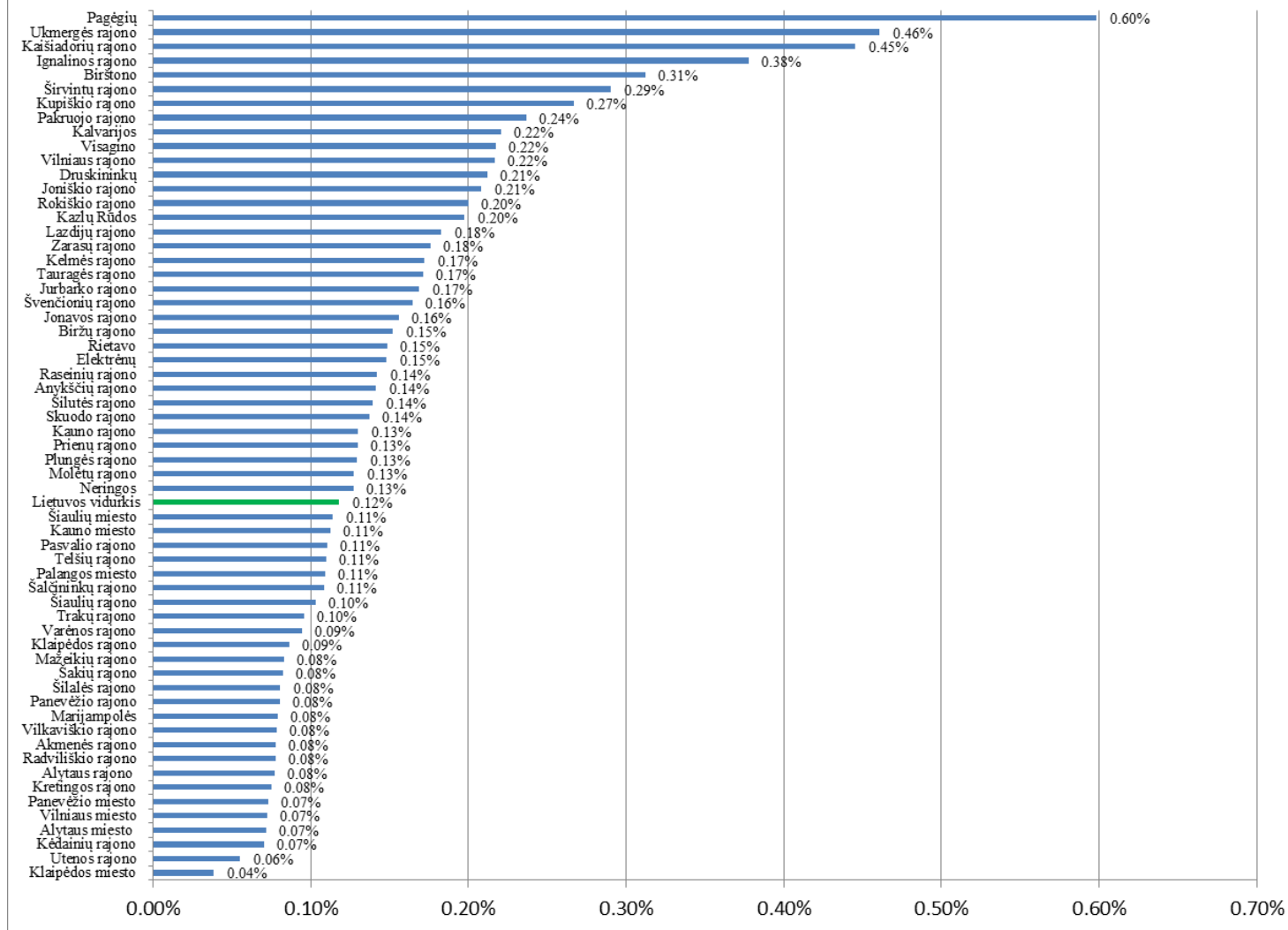
- Nesant konkrečių rekomenduojamų planavimo kriterijų, netolygiai planuojamos savivaldybių VK reikšmės, stebimas didelis reikšmių išsibarstymas tarp savivaldybių.
- Vertinant suplanuotas reikšmes nėra kuo remtis, ar reikšmė tinkamai suplanuota.

1 pavyzdys: 2024 m. suplanuota asmenų dalis proc., dalyvausiantys sužalojimų prevencijos užsiėmimuose pagal savivaldybes

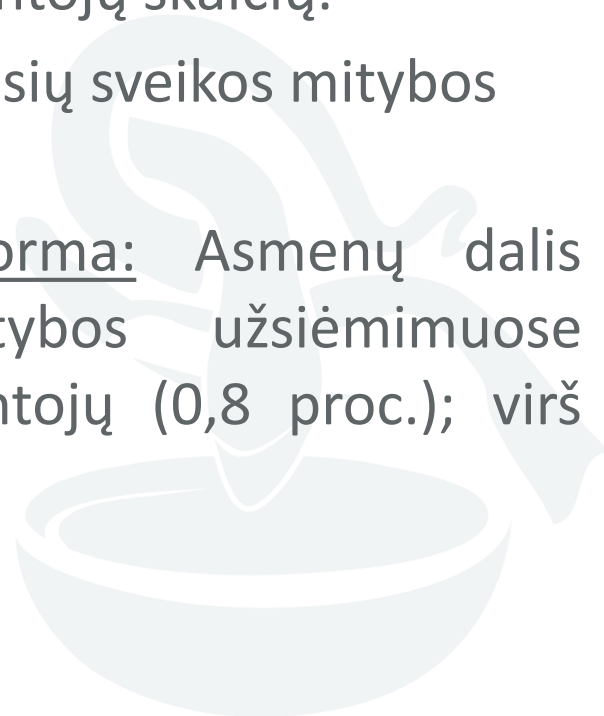
2 pavyzdys: 2024 m. suplanuota asmenų, baigusių Sveikatos stiprinimo programą, dalis (proc.) pagal savivaldybes

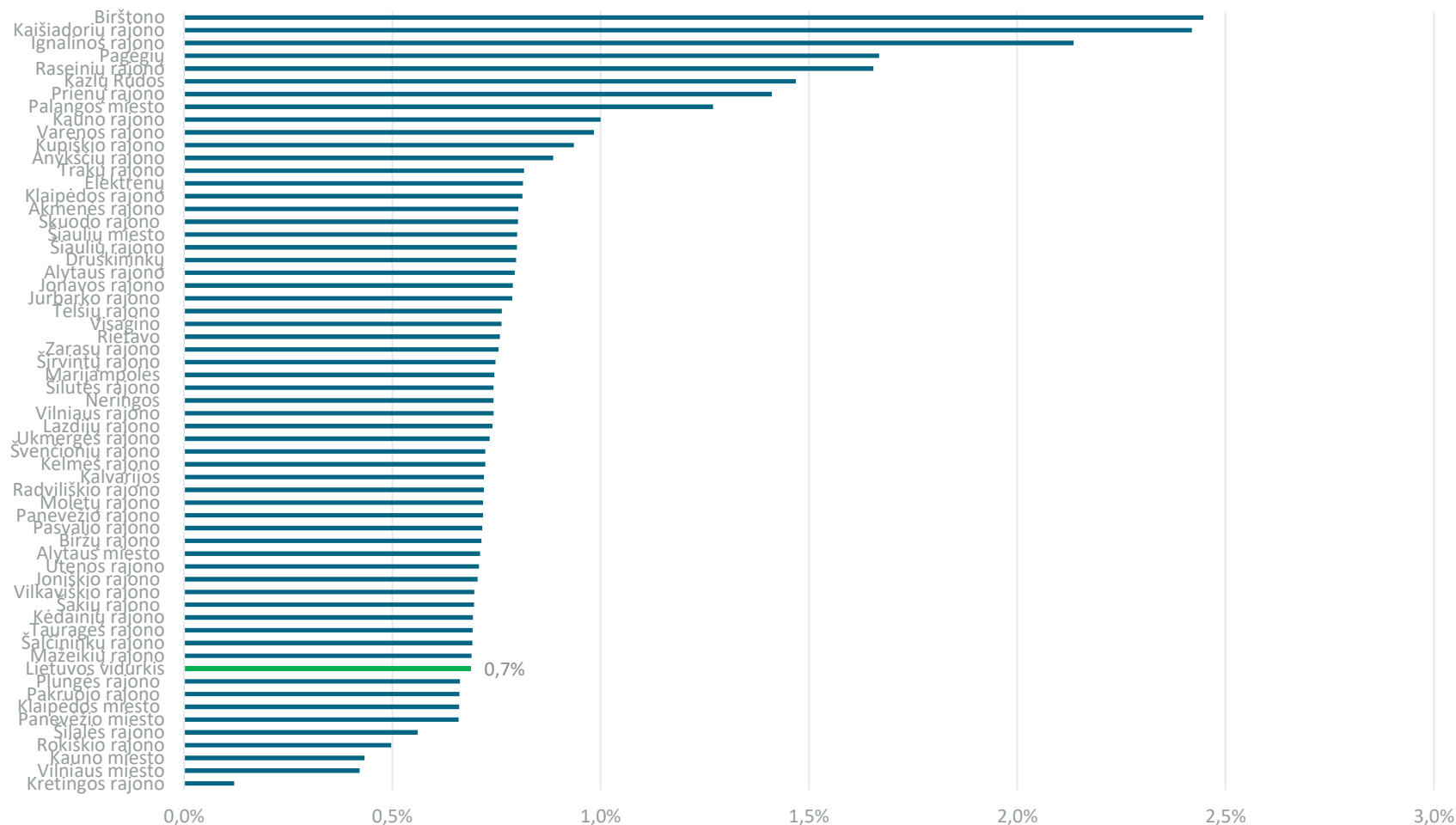
Bazinių VSP paslaugų VK reikšmių planavimo pasiūlymai 2025 m.(1)

- Kadangi bazinėms VSP paslaugoms vykdyti dotacija skiriama savivaldybėms pagal gyventojų skaičių, tuo pačiu principu kriterijams, kuriuose numatomas dalyvių skaičius, siūloma planuoti VK kriterijus, nustatant minimalią rekomenduojamą normą, atsižvelgiant į savivaldybės gyventojų skaičių.
- Pavyzdys VK 3.1.1.1. „Asmenų, dalyvavusių sveikos mitybos užsiėmimuose, skaičius”.

Rekomenduojama minimali metinė norma: Asmenų dalis procentais, dalyvavusių sveikos mitybos užsiėmimuose (neįskaitant mokinių): iki 200.000 gyventojų (0,8 proc.); virš 200.000 gyventojų (0,5 proc.)

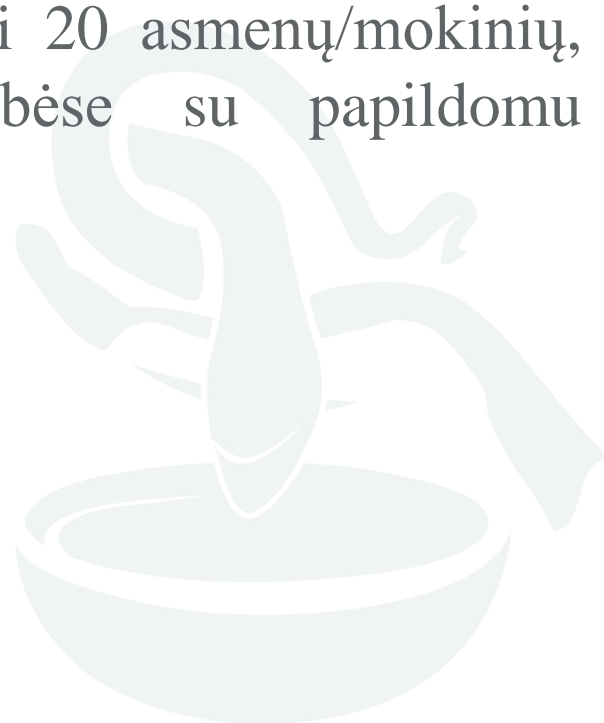

3 pavyzdys: 2024 m. suplanuota asmenų dalis proc., dalyvavusių sveikos mitybos užsiėmimuose pagal savivaldybes

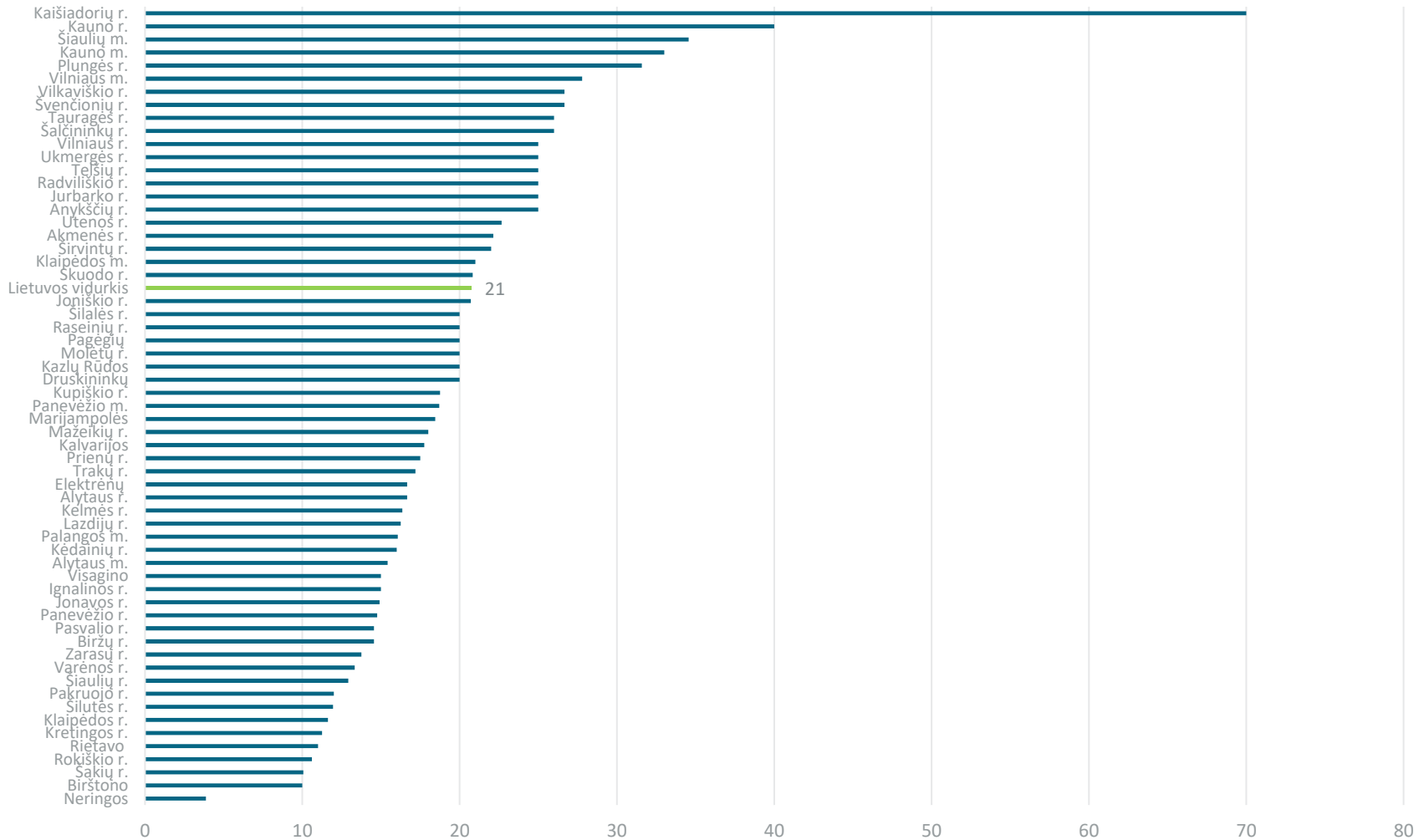

Bazinių VSP paslaugų VK reikšmių planavimo pasiūlymai 2025 m. (2)

- Siūloma įtraukti papildomą kriterijų - vienam grupiniam užsiėmimui tenkantis mokinių / gyventojų skaičius, vertinant, kad grupės dydis nebūtų mažesnis nei 20 asmenų/mokinių, išimtys galimos mažose savivaldybėse su papildomu komentaru.

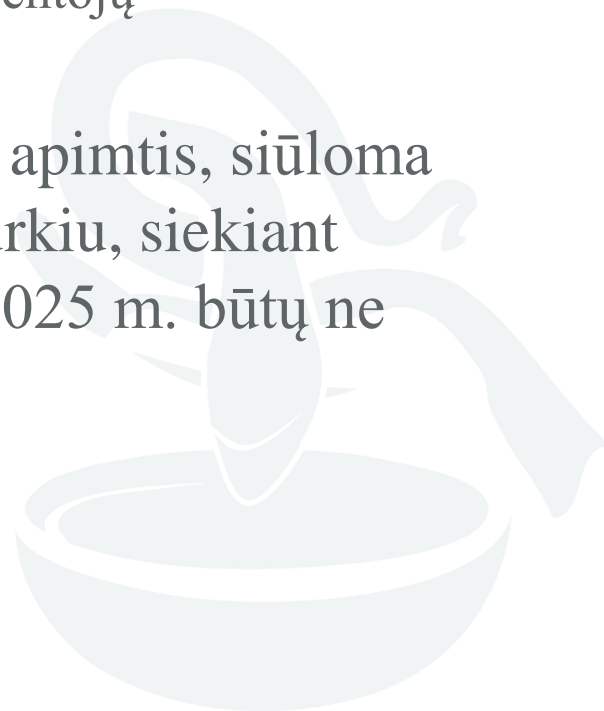

4 pavyzdys: 2024 m. Vienam sveikos mitybos užsiėmimui tenkantis asmenų skaičius pagal savivaldybes

Bazinių VSP paslaugų VK reikšmių planavimo pasiūlymai 2025 m. (3)

- Nustatant minimalią rekomenduojamą normą, siūloma atsižvelgti į savivaldybės dydį, paskaičiuoti skirtingas normas:
 - savivaldybėms iki 100 tūkst. gyventojų;
 - savivaldybėms 100-199 tūkst. gyventojų;
 - savivaldybėms didesnėms nei 200 tūkst. gyventojų
- Atsižvelgti į praėjusių metų suplanuotas apimtis, siūloma vadovautis 2024 m. suplanuotų VK vidurkiu, siekiant užtikrinti, kad planuojamų BP apimtys 2025 m. būtų ne mažesnės kaip 2024 m. vidurkis.

Rekomenduojamos minimalios normos 2025 m.

VK Mokinių, dalyvavusių sveikos mitybos užsiėmimuose, skaičius, skaičiavimo pavyzdys

Savivaldybė (100-199 tūkst. gyventojų)	Mokinių skaičius 2023-2024	2.1.1.1. Mokinių, dalyvavusių sveikos mitybos užsiėmimuose, skaičius 2024 m. (vnt.)	Dalyvavusių sveikos mitybos užsiėmimuose mokinių dalis, nuo visų mokinių (vidurkis /koeficientas)	Rekomenduojama minimali norma 2025 m. Mokinių, dalyvavusių sveikos mitybos užsiėmimuose, skaičius	Vidutinis mokinių, sveikos mitybos užsiėmimų skaičius 2025 m.
Kauno r. sav.	11371	5528	0,5	5884	294
Vilniaus r. sav.	13105	4000	0,5	6781	339
Šiaulių m. sav.	15126	8375	0,5	7827	391
Klaipėdos m. sav.	23986	15000	0,5	12411	621
Iš viso	63588	32903	0,5	32903	1645

Savivaldybė (>200 tūkst. gyventojų)	Mokinių skaičius 2023-2024	2.1.1.1. Mokinių, dalyvavusių sveikos mitybos užsiėmimuose, skaičius 2024 m. (vnt.)	Dalyvavusių sveikos mitybos užsiėmimuose mokinių dalis, nuo visų mokinių vidurkis /koeficientas	Rekomenduojama minimali norma 2025 m. Mokinių, dalyvavusių sveikos mitybos užsiėmimuose, skaičius	Vidutinis mokinių, sveikos mitybos užsiėmimų skaičius 2025 m.
Kauno m. sav.	41139	13000	0,3	11170	558
Vilniaus m. sav.	87770	22000	0,3	23830	1192
Iš viso	128909	35000	0,3	35000	1750

Bazinių VSP paslaugų VK, kuriems 2025 m. nenumatomos papildomos normos

VK pavadinimas	Planuojama
Lėtinėmis neinfekcinėmis ligomis sergančių mokinių, kuriems suteikta savirūpai reikalinga pagalba ugdymo įstaigoje, skaičius	Pagal poreikį
Sveikatos stiprinimo programos tėvams „Neįtikėtini metai“ vykdymas, Programą baigusią (apmokytą) dalyvių skaičius	Daugumoje sav. vykdoma iš ES projekto lėšų
Mokyklų, dalyvaujančių sveikatą stiprinančių ir aktyvių mokyklų tinkle, dalis	Pagal poreikį
Sveikatai palankesnių maisto produktų, pažymėtų „Rakto skylutės“ simboliu, skaičius	Rekomenduojamos minimalios normos tos pačios kaip ir 2024 m.
Visuomenės sveikatos stebėsenos tyrimo ataskaitų skaičius	1-2 per metus
Savivaldybės visuomenės sveikatos biuro darbuotojų, kvalifikacijos kėlimo kriterijai	Pagal poreikį
Sveikos gyvensenos viešinimas, informacijos pateikčių skaičius	Pagal poreikį

